

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Vilniaus miesto savivaldybei
El. p. savivaldybe@vilnius.lt

Klaipėdos miesto savivaldybei
El. p. info@klaipeda.lt

Kauno miesto savivaldybei
El. p. info@kaunas.lt

Šiaulių miesto savivaldybei
El. p. info@siauliai.lt

Neringos savivaldybei
El. p. meras@neringa.lt

Palangos miesto savivaldybei
El. p. administracija@palanga.lt

Druskininkų savivaldybei
El. p. info@druskininkai.lt

Zarasų rajono savivaldybei
El. p. info@zarasai.lt

ANTI-KORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL LEIDIMŲ PREKIAUTI VIEŠOSIOSE VIETOSE IŠDAVIMĄ IR RINKLIAVŲ NUSTATYMAŲ REGLAMENTUOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ

2020 m. sausio d. Nr. 4-01-

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio nuostatomis, atsižvelgdami į turimą informaciją, gaunamus skundus, pasitaikančius korupcijos atvejus¹, savo iniciatyva atlikome teisės aktų, reglamentuojančių leidimų prekiauti (teikti paslaugas)

---

¹ Prieiga internete: <https://www.stt.lt/lt/naujienos/?cat=1&nid=3029> ; <https://www.stt.lt/lt/naujienos/?cat=1&nid=3049>

viešosiose vietose išdavimą (toliau – ir Leidimas) bei rinkliavų ir lengvatų nustatymą Vilniaus², Kauno³, Klaipėdos⁴, Šiaulių⁵, Neringos⁶, Palangos⁷, Druskininkų⁸ ir Zarasų⁹ savivaldybėse.

Pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 37 ir 39 punktus prekybos ir kitų paslaugų teikimo tvarkos savivaldybių ar jų kontroliuojamų įmonių administruojamose turgavietėse ir viešose vietose nustatymas bei leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka, yra priskirta savivaldybės kompetencijai. Kiekviena savivaldybė parengia jos teritorijoje galiojančius teisės aktus, susijusius su leidimų prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose erdvėse, renginių metu

---

2 Leidimų prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose išdavimo ir panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. 30-3647 (galioja iki 2020-06-30) (toliau – Vilniaus leidimų aprašas);

Prekybos viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2013 m. liepos 10 d. sprendimu Nr. 1-1312 (toliau – Vilniau prekybos taisyklės);

Vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose išdavimą nuostatai, patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. 1-1657 (toliau – Vilniaus rinkliavų taisyklės);

3 Prekybos Kauno viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Kauno miesto savivaldybės tarybos 2003 m. kovo 13 d. sprendimu Nr. T-72 (suvestinė redakcija nuo 2017-11-01) (toliau – Kauno prekybos taisyklės);

Leidimų prekiauti (teikti paslaugas) Kauno viešosiose vietose išdavimo ir kioskų (paviljonų) naudojimo viešosiose vietose sutarčių sudarymo tvarkos aprašas, patvirtintas Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. A-3737 (suvestinė redakcija nuo 2020-01-22) (toliau – Kauno leidimų aprašas);

Vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose Kauno miesto vietose išdavimą nuostatai, patvirtinti Kauno miesto tarybos 2000 m. gruodžio 27 d. sprendimu Nr. 246 (suvestinė redakcija nuo 2019-03-28) (toliau – Kauno rinkliavų nuostatai);

4 Prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose, leidimų prekiauti ir teikti paslaugas Klaipėdos miesto viešosiose vietose galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. AD1-987 (toliau – Klaipėdos prekybos apribojimo aprašas);

Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. AD1-2014 (suvestinė redakcija nuo 2019-05-11) (toliau – Klaipėdos leidimų aprašas);

Prekybos ir paslaugų teikimo miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatai, patvirtinti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. T2-331 (suvestinė redakcija nuo 2019-04-17) (toliau – Klaipėdos rinkliavų nuostatai);

5 Leidimų prekiauti (teikti paslaugas) Šiaulių miesto viešosiose vietose išdavimo ir panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. A-1102 (toliau – Šiaulių leidimų aprašas);

Prekybos ir paslaugų teikimo Šiaulių miesto viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2019 m. liepos 4 d. sprendimu Nr. T-284 (toliau – Šiaulių prekybos taisyklės);

Vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Šiaulių miesto viešosiose vietose išdavimą nuostatai, patvirtinti Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. T-288 (toliau – Šiaulių rinkliavų nuostatai);

6 Vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Neringos savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose išdavimą nuostatai, patvirtinti Neringos savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 20 d. sprendimu Nr. T1-220 (suvestinė redakcija nuo 2020-01-01) (toliau – Neringos rinkliavų nuostatai);

Neringos savivaldybės prekybos viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Neringos savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 20 d. sprendimu Nr. T1-221 (toliau – Neringos prekybos taisyklės);

Laikinių prekybos ar paslaugų teikimo įrenginių, kioskų, nesudėtingų, laikinų statinių, prekybai pritaikytų dviračių, priekabų, automobilių, žaidimų, mažųjų atrakcionų Neringos savivaldybės viešosiose vietose projektų derinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Neringos savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. V13-46;

Asmenų, kuriems išduodami leidimai prekiauti ar teikti paslaugas Neringos savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose, atrankos aprašas, patvirtintas Neringos savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. V13-661 (toliau – Neringos atrankos aprašas);

7 Prašymų leidimams prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose gauti priėmimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, leidimų galiojimo panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. A1-49 1.1 punktu (suvestinė redakcija nuo 2019-12-17) (toliau – Palangos leidimų aprašas);

Asmenų, kuriems išduodami leidimai prekiauti ar teikti paslaugas Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose, atrankos aprašas, patvirtintas Palangos miesto savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T2-88 3 punktu (toliau – Palangos atrankos aprašas);

Prekybos viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Palangos miesto savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. T2-348 1 punktu (toliau – Palangos prekybos taisyklės);

Vietinės rinkliavos už leidimo organizuoti komercinius renginius Palangos miesto savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimą nustatymo nuostatai (toliau – Palangos rinkliavų nuostatai);

8 Prekybos viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Druskininkų savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T1-54 (Druskininkų savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T1-189 redakcija) (toliau – Druskininkų prekybos

išdavimu, jų laikymosi kontrole, panaikinimu, rinkliavų už prekybos vietą nustatymu, lengvatų suteikimu.

Atlikus antikorupcinį vertinimą nustatyta, kad kai kurios aukščiau minėtų savivaldybių taikomų teisės aktų nuostatos gali būti vertinamos ir taikomos nevienareikšmiškai, nepakankamai detalizuotos kai kurios Leidimų išdavimo procedūros, pirmenybės įsigyti Leidimą nustatymo aspektai, rinkliavos netaikymo ar jos sumažinimo tvarka, kt.

Siekdami teisinio reguliavimo aiškumo, nuoseklumo bei reglamentuojamų sprendimų priėmimo skaidrumo, teikiame pastabas dėl galimų korupcijos rizikos veiksnių žemiau išvardintose srityse:

1. Dėl leidimų prekiauti ar teikti paslaugas išdavimo procedūrų

Išanalizavus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Neringos, Palangos, Druskininkų ir Zarasų savivaldybių prekybos taisykles bei leidimų prekiauti / teikti paslaugas viešosiose erdvėse ar renginių metu aprašus nustatyta, kad nėra pakankamai išsamiai detalizuotos Leidimų išdavimo procedūros – teisės aktuose tėra nurodomas laikas, per kurį privalo būti išduotas Leidimas, ir sprendimą dėl Leidimo išdavimo / neišdavimo priimančias subjektas – savivaldybės administracijos direktorius, tam tikras savivaldybės skyrius ar seniūnas, kurio seniūnijos teritorijoje numatoma prekiauti ar organizuoti renginį.

Pavyzdžiui, Druskininkų savivaldybėje Leidimo formą tvirtina ir jį išduoda savivaldybės *administracijos direktorius* arba jo įgaliotas asmuo (Druskininkų prekybos taisyklių 10 punktas).

Vilniaus leidimų aprašo 4 punkte numatyta, kad Leidimus prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose išduoda šios savivaldybės administracijos *Licencijavimo ir leidimų skyrius ir savivaldybės administracijos seniūnijos, kurių teritorijoje bus vykdoma prekyba (teikiamos paslaugos)*.

Zarasų leidimų aprašo 4 punkte nustatyta, kad Leidimus išduoda: Zarasų rajono savivaldybės administracijos *seniūnijos seniūnas ar jo įgaliotas asmuo, kurio teritorijoje bus vykdoma prekyba (teikiama paslauga)*, Zarasų rajono savivaldybės *administracijos direktorius – vykdomiems išvežiojamąją mažmeninę prekybą maisto ir ne maisto prekėmis iš automobilinių parduotuvių Zarasų rajono savivaldybės miestelių ir (ar) kaimų viešosiose vietose bei teikiantiems paslaugą pramoginiais mechaniniais įrenginiais <...>*.

---

taisyklės);

Vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Druskininkų savivaldybės teritorijos viešosiose vietose išdavimą nuostatai, patvirtinti druskininkų savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. T1-209 (toliau – Druskininkų rinkliavų nuostatai); 9 Leidimo prekiauti (teikti paslaugas) Zarasų rajono savivaldybės viešosiose vietose išdavimo ir panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. I(6.6 E)-254 (toliau – Zarasų leidimų aprašas);

Vietinės rinkliavos už leidimo išdavimą prekiauti (teikti paslaugas) Zarasų rajono savivaldybės viešosiose vietose nuostatai, patvirtinti Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2012 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T-130 (toliau – Zarasų rinkliavų nuostatai).

Neringos prekybos taisyklių 27 punkte nurodyta, kad išduodamą Leidimą pasirašo *Savivaldybės administracijos direktorius arba jo įsakymu įgaliotas Verslo ir strateginės plėtros skyriaus darbuotojas, o Projektą patvirtina Architektūros skyriaus darbuotojas.*

Druskininkų prekybos taisyklių 7 ir 8 punktuose numatyta, kad <...> laikinų įrenginių prekybai (paslaugoms teikti) *estetinė išvaizda raštiškai suderinama su Druskininkų savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriumi.* Tačiau derinimo procedūros Leidimui išduoti tarp kelių subjektų savivaldybių Leidimų aprašuose išsamiau nedetalizuojamos (tvarka, terminai, ar vykstama į vietą faktinei situacijai patikrinti ar pan.).

Taip pat nėra detalizuojamos sprendimų priėmimo procedūros, kai juos priima ne tam tikros savivaldybės padalinys, bet seniūnas. Vilniaus leidimų aprašo 17 punkte tėra nurodyta, kad *paskutinę ketvirčio dieną (bet ne vėliau kaip pirmąją naujo ketvirčio dieną) seniūnija Verslo licencijavimo ir leidimų skyriui pateikia ataskaitą apie išduotus leidimus prekiauti (teikti paslaugas) iš (nuo) laikinojo įrenginio, prekybai pritaikyto automobilio ar jo priekabos, batutų, pripučiamų atrakcionų, žaislų nuomos ir cirko vaidinimų, vandens pramogų parko paslaugų veiklai ir kitai veiklai.*

Kauno leidimų aprašo 20.2 punkte numatyta, kad Leidimus išduodantis savivaldybės administracijos Licencijų, leidimų ir paslaugų skyrius <...> *kreipiasi į atitinkamą seniūniją, kad ši nustatytų, ar lauko kavinė atitinka suderintą projektą (ar lauko kavinė įrengta suderintame projekte nurodytoje vietoje ir faktiškai užima plotą, kuris nurodytas suderintame plane), yra tvarkinga ir estetiška. Apie patikrinimo rezultatus seniūnija informuoja Skyrių ne vėliau nei per 5 darbo dienas.*

Pažymėtina, kad kai kurių savivaldybių aprašuose nurodyta, kad Leidimų išdavimo procedūrose gali dalyvauti ir *kiti subjektai ar vykdomos papildomos procedūros*, tačiau jų paskirtis, funkcijos, paskyrimo / atrankos mechanizmas, sprendimų reikšmė Leidimo išdavimui aprašuose nėra detalizuojami. Pavyzdžiui, Šiaulių leidimų aprašo 6 punkte, Klaipėdos aprašo 10 punkte nustatyta, kad *leidimai prekiauti ar teikti paslaugas gali būti išduodami ir konkurso laimėtoji.*

Šiaulių leidimų aprašo 10 punkte įtvirtinta, kad <...> kai pageidaujama vykdyti prekybą vietose, kuriose vietinę rinkliavą administruoja administratorius, prašymą ir privalomus dokumentus į laisvą (neužimtą) konkrečią sąrašo vietą priima ir vietinę rinkliavą surenka *administratorius.* Tačiau nei konkurso organizavimo sąlygos, nei administratoriaus vaidmuo nėra atskleidžiami.

Taip pat iš daugumos savivaldybių teisinio reglamentavimo nėra aišku, ar procedūros vykdomos taikant vieno langelio principą, ar ne.

Teisinio reguliavimo neišsamumas, nenuoseklumas ir nevienprasmisškumas vertintinas kaip korupcijos rizikos veiksnys, todėl siūlome svarstyti galimybę tikslinti aukščiau minėtų teisės aktų nuostatas.

2. Dėl terminų, per kuriuos fiziniai asmenys gali kreiptis dėl leidimo prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose ar renginių metu

Vilniaus leidimų aprašo 7 punkte numatyta, kad asmuo, norintis gauti Leidimą, gali kreiptis *ne anksčiau kaip 3 mėnesius nuo leidimo galiojimo pradžios*, bet nėra numatyta vėliausia kreipimosi dėl Leidimo diena.

Kauno leidimų aprašo 8 punkte numatyta, kad prašymai išduoti Leidimą kitiems kalendoriniams metams priimami ir Leidimai išduodami *nuo einamųjų metų gruodžio 1 d. 8 val. arba pirmą darbo dieną po gruodžio 1 d. nuo 8 val. Prašymai išduoti leidimą prekiauti laisvoje prekybos vietose prie kapinių spalio 26 d.–lapkričio 3 d. priimami ir leidimai išduodami tik nuo einamųjų metų spalio 26 d. 8 val. arba pirmą darbo dieną po spalio 26 d. nuo 8 val. <...>*.

Druskininkų prekybos taisyklių 15 punkte numatyta, kad asmenys, norintys įsigyti Leidimą prekiauti (teikti paslaugas) švenčių, renginių, mugių metu, vykstančių renginių organizavimo vietose <...> kreiptis turi *ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki renginio pradžios*. Klaipėdos leidimų aprašo 15 punkte numatyta, kad prašymas Leidimui gauti *priimamas <...> nuo 8.00 val. darbo dienomis ir ne anksčiau kaip 30 kalendorinių dienų iki veiklos pradžios, Leidimui prekybai gėlėmis švenčių ir atmintinų dienų proga gauti – ne anksčiau kaip 30 kalendorinių dienų iki šventinės ar atmintinos dienos*.

Neringos prekybos taisyklių 23 punkte nustatyta, kad *prašymai prekiauti švenčių metu organizuojamose prekybinėse mugėse priimami iki šventės pradžios likus 20 darbo dienų ir registruojami atsižvelgiant į pateikimo datą. Leidimai neišduodami iki šventės pradžios likus vienai darbo dienai ir tuo atveju, jeigu nėra prekybos skirtų vietų*.

Siekiant sudaryti vienodas, aiškias ir korupcijai atsparias sąlygas fiziniams bei juridiniams asmenims kreiptis dėl leidimo prekiauti ar teikti paslaugas savivaldybių viešosiose vietose ar renginių metu, siūlome nustatyti konkrečius terminus, kada norintieji gali kreiptis dėl leidimo prekiauti renginių, valstybinių švenčių metu, atmintinomis dienomis arba ilgesnį laikotarpį išdavimo.

3. Dėl pirmenybės gauti leidimą prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose ar renginių metu

Dauguma savivaldybių vidaus teisės aktuose nedetalizuoja, kokia tvarka suteikiamas Leidimas, kai pageidavimą prekiauti toje pačioje prekybos ar paslaugų teikimo vietoje tuo pačiu metu išreiškia keli fiziniai ar juridiniai asmenys.

Taip pat analizuotuose teisės aktuose, išskyrus Šiaulių m. savivaldybę, nėra numatytos Leidimo pratęsimo sąlygos, todėl nėra aišku, ar Leidimo galiojimo laikui besibaigiant asmuo gali kreiptis dėl jo pratęsimo, ar galiojimui pasibaigus būtina kreiptis dėl naujo Leidimo išdavimo ar

teisė prekiauti ar teikti paslaugas toje vietoje perleidžiama kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui, pareikusiam prašymą prekiauti toje vietoje.

Klaipėdos leidimų aprašo 27 punkte įtvirtinta, kad jeigu prašymų Leidimams gauti pateikiama daugiau, nei yra patvirtintų ir neužimtų prekybos ar paslaugų teikimo viešųjų vietų, Leidimas išduodamas atsižvelgiant į tai, kuris prašymas IS „DVS“ ar IS „Prekybos vietų žemėlapis“ pateiktas anksčiau pagal tikslų prašymo pateikimo laiką.

Šiaulių m. savivaldybės leidimų aprašo 11 ir Šiaulių rinkliavų nuostatų 11¹ punkte nurodyta, kad jeigu pateikti keli prašymai išduoti leidimą prekiauti toje pačioje vietoje tuo pačiu laiku, pirmumo teisę prekybos vietai įgauna Leidimo prašantys *tautodailininkai, amatininkai, turintys tautinio paveldo sertifikatus, tautodailininko ar tradicinių amatų meistro pažymėjimą ir prekiaujantys savo darbo sertifikuotais tautinio paveldo gaminiais, savo rankų darbo dirbiniais, gaminantys tautinio paveldo sertifikatą turinčius maisto produktus ir nealkoholinius gėrimus.*

Neringos savivaldybė (Neringos prekybos taisyklių 26 punktas, Neringos atrankos aprašas) ir Palangos savivaldybė (Palangos atrankos aprašas) pirmenybei prekiauti ar teikti paslaugas tam tikrose šių kurortų vietose nustatyti taiko specifines atrankos procedūras, apie kurias iš anksto skelbiama minėtų savivaldybių interneto tinklapiuose¹⁰. Šių atrankų metu norintieji prekiauti ar teikti paslaugas, iš anksto užsiregistravę ir pateikę visus reikiamus dokumentus, turi fiziškai atvykti į atrankos vietą ir traukti pažymėtus kamuoliukus.

Atsižvelgiant į tai, kad didžiuosiuose bei kurortiniuose miestuose prekiauti ar teikti paslaugas nustatytose viešosiose vietose ar renginiu metu norinčių yra daug, siekdami Leidimų išdavimo procedūrų skaidrumo ir atsparumo korupcijai, savivaldybėms, nedetalizavusioms teisės aktuose procedūrų dėl pirmenybės įgyti Leidimą ar jį pratęsti, siūlome šiuos aspektus Leidimų aprašuose aptarti.

4. Dėl informacijos apie išduotus Leidimus viešinimo

Atlikus antikorporcinį vertinimą nustatyta, kad dauguma savivaldybių neviešina duomenų apie išduotus / panaikintus Leidimus savo interneto svetainėse, kai kurios parengtuose teisės aktuose nėra numačiusios to daryti.

Pavyzdžiui, Kauno miesto (Kauno leidimų aprašo 36 punktas), Druskininkų (Druskininkų prekybos taisyklių 26 punktas), Zarasų (Zarasų leidimų aprašo 27 punktas), Neringos savivaldybės (Neringos prekybos taisyklių 27 punktas) informaciją apie išduotus ar panaikintus leidimus saugo atitinkamai kompiuterinėse duomenų bazėse, kompiuterinėse laikmenose pildomame registre, Išduotų ir panaikintų leidimų prekiauti (teikti paslaugas) nustatytose viešosiose vietose registre, kuris gali būti pildomas ir kompiuterinėje laikmenoje, specialiame žurnale.

¹⁰ Prieiga internete: <https://www.neringa.lt/index.php?-1376528237;>
<http://www.palanga.lt/skelbiama-atranka-del-leidimu-prekiauti-ar-teikti-paslaugas-isdavimo-palangos-miesto-savivaldybes-tarybos-nustatytose-viesosiose-vietose/5235;>

Palangos leidimų aprašo 11 punkte nustatyta, kad leidimas prekiauti ar teikti paslaugas Tarybos nustatytoje viešosiose vietose *gali būti registruojamas kompiuterinėje laikmenoje* – Išduodamų leidimų prekiauti ar teikti paslaugas Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose registre, o leidimas prekiauti ar teikti paslaugas nuosavybės teise ar nuomos (panaudos) sutarties pagrindu valdomuose (naudojamuose) žemės sklypuose – *kompiuterinėje laikmenoje* – Išduodamų leidimų prekiauti ar teikti paslaugas nuosavybės teise ar nuomos (panaudos) sutarties pagrindu valdomuose (naudojamuose) žemės sklypuose registre. Atsižvelgiant į loginę-lingvistinę minėtos nuostatos konstrukciją, manytina, kad Leidimai gali būti ir neregistruojami.

Neringos savivaldybė aukščiau minėtame teisės akte yra numačiusi skelbti informaciją apie išduotus leidimus savivaldybės interneto svetainėje, tačiau atitinkamų duomenų nepavyko rasti.

Vilniaus savivaldybė nurodo Leidimus registruojanti savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje „Avilys“ ir paskelbianti per Licencijų informacinę sistemą interneto svetainėje <https://www.licencijavimas.lt> (Vilniaus leidimų aprašo 34 punktas). Tačiau minėtoje informacinėje sistemoje, neturinčioje paieškos funkcionalumo, sunku greitai surasti bet kokią informaciją apie išduotus Leidimus.

Šiaulių leidimų aprašo 27 punkte įtvirtinta, kad *duomenys apie išduotus, panaikintus Leidimus saugomi DVS „Avilys“*. *Informacija apie išduotus Leidimus teikiama Aptarnavimo ir e. paslaugų poskyryje, esant technologinėms galimybėms, skelbiama Savivaldybės interneto svetainės (www.siauliai.lt) rubrikoje „Miesto žemėlapiai“ / „Prekybos ir paslaugų teikimo vietų žemėlapis“¹¹.*

Klaipėdos savivaldybė taip pat informaciją apie prekybos vietų užimtumą ir išduotus leidimus viešina specialioje informacinėje sistemoje¹².

Aukščiau minėtų interaktyvių žemėlapių veikimas įprastoje interneto naršyklėje (Chrome, Internet Explorer) stringa, tačiau tiek Klaipėdos, tiek Šiaulių savivaldybių pastangos viešinti duomenis apie laisvas ir užimtas prekybos ar paslaugų teikimo vietas savivaldybės teritorijose vertinamos teigiamai antikorporciniu požiūriu.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome savivaldybėms, nenumačiusioms skelbti ar neviešinančioms informacijos apie išduotus Leidimus ar laisvas prekybos / paslaugų teikimo vietas, siūlome tokius duomenis skelbti – schemoje, lentelėje, interaktyviame žemėlapyje ar kitu formatu, kad suinteresuoti fiziniai ar juridiniai asmenys galėtų greitai ir patogiu būdu gauti informaciją apie laisvas / užimtas prekybos / paslaugų teikimo vietas, jų nuomos laikotarpį ir pan.

5. Dėl lengvatų vietinei rinkliavai taikymo

¹¹ Prieiga internete: <https://maps.siauliai.lt/portal/apps/webappviewer/index.html?id=272c3e297392413aa6ea436726b9b3ed>

¹² Prieiga internete: <https://prekybosleidimai.klaipeda.lt/>

Visos savivaldybės yra numačiusios skirtingus rinkliavos dydžius už vietą prekiauti / teikti paslaugas viešosiose miestų vietose ar renginių metu. Dauguma jų (išskyrus Palangos savivaldybę) yra numačiusios taikyti ir tam tikras lengvatas – 100 (rečiau – 50 proc.) nuolaidą tam tikrų renginių, daugiausiai tautinių ar religinių švenčių dalyviams, ar socialinių grupių atstovams – pensininkams, neįgaliesiems, pateikus atitinkamą pažymėjimą, studentams, moksleiviams, bedarbiams, pateikus pažymėjimą (Vilniaus rinkliavų nuostatų 13 punktą, Kauno rinkliavų nuostatų 21 punktą); tautodailininkams, turintiems tautodailininko ar tradicinių amatų meistro pažymėjimą ir prekiaujantys savo darbo sertifikuotais tautinio paveldo gaminiais ir savo rankų darbo gaminiais, ūkininkams, įregistravusiems ūkininko ūkį, prekiaujantiems savo ūkyje užauginta arba pagaminta produkcija (Šiaulių rinkliavų nuostatų 10 punktą) ir pan. Neringos savivaldybė netaiko lengvatų, tačiau kai kuriuos asmenis atleidžia nuo jos mokėjimo (Neringos rinkliavų nuostatų 13 punktą)¹³.

Atkreiptinas dėmesys, kad kai kurios savivaldybės yra numačiusios galimai antikorupciniu požiūriu ydingas sąlygas lengvatoms rinkliavai skirti. Pavyzdžiui, Druskininkų rinkliavų nuostatų 3 punkte įtvirtinta, kad socialiai jautrių grupių nariams ar amatininkams, menininkams taikomos 50 proc. lengvatos rinkliavai¹⁴, 100 proc. lengvata vietinei rinkliavai už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Druskininkų savivaldybės teritorijos viešosiose vietose išdavimą suteikiama asmenims, teikiantiems paslaugas, prekiaujantiems maisto ir ne maisto prekėmis ir *suteikiantiems paramą renginių, organizuojamų labdaros tikslais, metu* (3.2.1 punktą); *renginių generaliniams rėmėjams* (3.2.2 punktą). Taip pat Druskininkų savivaldybė yra numačiusi galimybę teikti lengvatas *kitiems vietinės rinkliavos mokėtojams atskiru šios savivaldybės tarybos sprendimu* (Druskininkų rinkliavų nuostatų 6 punktą), tačiau nėra aišku šios nuostatos įgyvendinimo sąlygos ir tikslingumas.

---

13 Rinkliava netaikoma:

13.1. šventės „Senųjų amatų dienos Neringoje“ metu prekiaujantiems tautodailės dirbiniais ar demonstruojantiems tradicinius liaudies amatus (turintiems tautodailininko pažymėjimą, meno kūrėjo statusą), prekiaujantiems tautinio paveldo produktais (turintiems Tautinio paveldo produkto sertifikata), kulinarinio paveldo produktais (turintiems Kulinarinio paveldo fondo sertifikata), proistorės ir viduramžių amatus demonstruojantiems ir (ar) juvelyrinius ir kitus gaminius parduodantiems;

13.2. tarptautinio folkloro festivalio „Tek sauluzė ant maračių“ metu prekiaujantiems tautodailės dirbiniais ar demonstruojantiems tradicinius liaudies amatus (turintiems tautodailininko pažymėjimą, meno kūrėjo statusą), prekiaujantiems tautinio paveldo produktais (turintiems Tautinio paveldo produkto sertifikata), kulinarinio paveldo produktais (turintiems Kulinarinio paveldo fondo sertifikata);

13.3. folkloro šventės „Pūsk, vėjuži!“ bei Žvejo šventės ir renginio „Juodkrantės kurorto dienos“ metu prekiaujantiems rankdarbiais, tautodailės dirbiniais ar demonstruojantiems tradicinius liaudies amatus (turintiems tautodailininko pažymėjimą, meno kūrėjo statusą), prekiaujantiems tautinio paveldo produktais (turintiems Tautinio paveldo produkto sertifikata), kulinarinio paveldo produktais (turintiems Kulinarinio paveldo fondo sertifikata);

13.4. renginių metu rankdarbiais prekiaujančioms organizacijoms, kurios atstovauja žmonių su negalia interesus, dirba su socialinės rizikos grupėmis;

13.5. kasmet nuo spalio 1 d. iki balandžio 30 d. organizuojamų renginių metu prekiaujantiems ar teikiantiems paslaugas;

13.6. šventės „Žiobrinės“ metu prekiaujantiems prekeiviams, kulinarinio paveldo pateikėjams.

14 3.1.1. sukakusiems senatvės pensijos amžių;

3.1.2. neįgaliesiems ir neįgaliųjų ne pelno siekiančioms organizacijoms;

3.1.3. tėvams arba įtėviams, auginantiems tris ir daugiau vaikų (įvaikių) iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, arba vyresnį neįgalų vaiką (įvaikį), kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis; motinai (imotei) arba tėvui (itėviui), kuris (kuri) auginą vienas (viena) vaikus (įvaikius) iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose;

3.1.4. bendrojo ugdymo, profesinių, aukštųjų mokyklų dieninių skyrių studentams;

3.1.5. meno kūrėjo statusą turintiems asmenims, tautodailininkams, tradicinių amatų meistrams, sertifikuotiems kulinarinio ir tautinio paveldo produktų gamintojams ir ūkininkams, prekiaujantiems savos gamybos produkcija.

Atskiriems rinkliavos mokėtojams lengvatos gali būti nustatomos ir Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu (Klaipėdos rinkliavų nuostatų 12 punktas).

Zarasų rajono savivaldybė, be kita ko, vietinės rinkliavos netaiko *Zarasų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų ar įmonių organizuojamų renginių rėmėjams* (Zarasų rinkliavų nuostatų 8.1 papunktis); prekiaujantiems savo ūkyje užauginta žemės ūkio produkcija ir turintiems Zarasų rajono savivaldybės administracijos Kaimo plėtros skyriaus išduotą išrašą turgavietėms ar *Zarasų rajono sodininkų bendrijos nariams, turintiems nario galiojantį dokumentą* (8.4 papunktis).

Mūsų nuomone, rinkliavos lengvatų taikymas ne / ne tik socialiai jautrių grupių atstovams, menininkams, tautodailininkams, kulinarinio ar tautinio paveldo atstovams, ūkininkams, prekiaujantiems sertifikuota produkcija, gaminiais ir pan., bet ir (atskirais sprendimais) neįvardintiems fiziniams / juridiniams asmenims kelia abejonių dėl tokių sprendimų priėmimo skaidrumo. Todėl siūlome svarstyti galimybę atsisakyti ar tikslinti minėtas neaiškumų keliančias nuostatas.

6. Dėl Leidimų sąlygų laikymosi kontrolės

Išanalizavus teisės aktus, susijusius su leidimais prekiauti (teikti paslaugas) viešosiose vietose ar renginių metu, nustatyta, kad nėra detalizuota Leidimų sąlygų laikymosi kontrolė.

Savivaldybių Leidimų aprašuose nėra nurodomas subjektas, atsakingas už kontrolę. Pavyzdžiui, tam tikras savivaldybės skyrius (Viešosios tvarkos skyrius pagal Palangos prekybos taisyklių 21 punktą, Zarasų leidimų aprašo 31 punktą).

Kauno prekybos taisyklių 46 punkte nustatyta, kad *pardavėjų veiklą, jų parduodamų prekių saugą ir kokybę gali tikrinti tam įgalioti policijos pareigūnai, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos prie Ūkio ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Kauno miesto savivaldybės administracijos darbuotojai, kitų institucijų darbuotojai teisės aktų nustatyta tvarka*. Analogiškai kontrolę reglamentuoja ir Šiaulių savivaldybė (Šiaulių prekybos taisyklių 43 punktas).

Neringos prekybos taisyklių 36 punkte numatyta, kad kaip laikomasi šių Taisyklių, *kontroliuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, Savivaldybės administracijos nustatytais teisės aktais*.

Siekdami Leidimų išdavimo ir jų sąlygų laikymosi kontrolę reglamentuojančių teisės išsamumo, nuoseklumo ir atsparumo korupcijai, siūlome detalizuoti pačios savivaldybės vykdomas kontrolės procedūras.

7. Dėl Leidimų stabdymo ir panaikinimo

Visos analizuojamos savivaldybės parengtuose teisės aktuose yra numačiusios Leidimų stabdymo ir panaikinimo procedūras (Klaipėdos m. savivaldybė yra pasitvirtinusi atskirą Prekybos

apribojimo aprašą), tačiau Leidimų aprašuose nėra detalizuotos šių sprendimų priėmimo procedūros, atsakingi subjektai, terminai – visuose vertintuose aprašuose tėra nustatyti terminai, per kiek laiko Leidimo turėtojas informuojamas apie priimtą sprendimą Leidimą sustabdyti ar panaikinti. Atsižvelgdami į tai, siūlome šiuos aspektus detalizuoti.

Prašome per du mėnesius nuo antikorpucinio vertinimo išvados gavimo dienos informuoti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą, kaip buvo atsižvelgta ar numatoma atsižvelgti į antikorpucinio vertinimo išvados pasiūlymus (pateikti motyvuotą informaciją dėl kiekvieno pasiūlymo įgyvendinimo¹⁵). Atsakymą prašome paskelbti per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinę sistemą ir susieti ją su antikorpucinio vertinimo išvada.

Direktorius

Žydrūnas Bartkus

Julija Antanaitė, tel. (8 706) 62 755, el. p. julija.antanaite@stt.lt

---

¹⁵ Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos antikorpucinio vertinimo išvados įgyvendinimo pažymos forma. Prieiga internete: http://www.stt.lt/documents/ivertinti_teises_aktai_2018/Pazyma_galutine.docx